

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
3095-23

meddelad i Stockholm den 15 maj 2024

KLAGANDE

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Box 210
641 22 Katrineholm

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Jönköpings dom den 20 april 2023 i mål nr 2617-22

SAKEN

Arbetslöshetsförsäkring

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

1. Den allmänna arbetslöshetsförsäkringen är en omställningsförsäkring som syftar till att underlätta ekonomiskt under perioder mellan arbeten. Arbetslöshetsförsäkringen omfattar både arbetstagare och företagare. Ersättningen lämnas i form av en dagpenning antingen som en grundersättning eller som en ersättning baserad på inkomst. När en företagare ansöker om arbetslöshetsersättning ska underlaget för beräkningen av dagsförtjänsten grundas på den inkomst från verksamheten som framgår av det senaste beslutet om slutlig skatt. Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden om rätt till ersättning ska omprövas av arbetslöshetskassan om det begärs av den enskilde.
2. Småföretagarnas arbetslöshetskassa beslutade att AA, som var företagare, hade rätt till arbetslöshetsersättning från maj 2020. Beräkningen av dagsförtjänsten grundade sig på det beslut om slutlig skatt från 2018 som fanns tillgängligt vid beslutstidpunkten.
3. AA begärde omprövning av beslutet. I samband med det lämnade han in ett beslut om slutlig skatt för 2019 och ville att hans dagsförtjänst i stället skulle beräknas på det underlaget. Arbetslöshetskassan omprövade beslutet men ändrade det inte. Enligt arbetslöshetskassan var grundbeslutet korrekt eftersom Skatteverket ännu inte hade fattat något beslut om slutlig skatt för 2019 när grundbeslutet fattades.
4. AA överklagade till Förvaltningsrätten i Växjö som avslog hans överklagande.
5. Efter det att AA överklagat till Kammarrätten i Jönköping upphävde domstolen underinstansernas avgöranden avseende beräkning av AAs dagsförtjänst och återförvisade målet till Småföretagarnas arbetslöshetskassa för ny prövning.

Enligt kammarrätten borde arbetslöshetskassan ha beaktat det beslut om slutlig skatt som hade kommit in till arbetslöshetskassan före omprövningsbeslutet.

YRKANDEN M.M.

6. *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen* yrkar att kammarrättens dom ska upphävas och att förvaltningsrättens avgörande ska fastställas.
7. AA anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

8. Frågan i målet är om en arbetslöshetskassa i samband med omprövning av beräkningen av en företagares dagsförtjänst ska beakta ett beslut om slutlig skatt som meddelats efter arbetslöshetskassans grundbeslut.

Rättslig reglering m.m.

9. I 37 § första stycket lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring anges att när underlag för beräkning av dagsförtjänst för företagare bestäms ska dagsförtjänsten grundas på den inkomst från verksamheten som framgår av senaste beslut om slutlig skatt.
10. Av 61 § första stycket framgår att beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden om rätt till ersättning enligt lagen ska omprövas av kassan, om det begärs av den enskilde som beslutet angår.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

11. Enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring har den enskilde rätt att begära omprövning av ett beslut om rätt till ersättning. I lagen ges inte någon närmare ledning kring vad en omprövning ska omfatta och vilket underlag som ska beaktas.
12. Av förarbetena till motsvarande bestämmelser om omprövning i den upphävda lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring framgår dock att lagstiftaren vid utformningen av bestämmelserna har haft reglerna som gäller inom socialförsäkringen som förebild (prop. 1983/84:126 s. 18 f.). En begäran om omprövning inom socialförsäkringen innebär att Försäkringskassan ska göra en ny fullständig prövning av sakfrågan, vilket medför att när Försäkringskassan fattat beslut efter omprövningen har den prövat sakfrågan två gånger (prop. 2008/09:200 s. 578).
13. Dagsförtjänsten ska spegla den sökandes inkomst före arbetslösheten (prop. 2009/10:120 s. 88). Det finns inte något i lagen om arbetslöshetsförsäkring eller i förarbetena som talar för att beräkningen vid en omprövning av dagsförtjänsten endast ska grundas på underlag som fanns tillgängligt vid tidpunkten för grundbeslutet, och därmed avvika från vad som gäller vid omprövningar på socialförsäkringens område.
14. Högsta förvaltningsdomstolen finner därför att vid en omprövning på begäran av en företagare ska arbetslöshetskassan göra en ny fullständig prövning av sakfrågan. Därvid ska även bestämmelsen i 37 § lagen om arbetslöshetsförsäkring beaktas. Det innebär att när ett underlag för beräkning av dagsförtjänst för företagare bestäms ska dagsförtjänsten grundas på den inkomst från verksamheten som framgår av det senaste beslutet om slutlig skatt.

15. När Småföretagarnas arbetslöshetskassa fattade beslut med anledning av AAs begäran om omprövning fanns det ett beslut om slutlig skatt för 2019. Arbetslöshetskassan borde därför ha beräknat AAs dagsförtjänst på den inkomst från verksamheten som framgick av detta senare beslut om slutlig skatt.
16. Kammarrättens avgörande är således riktigt och Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens överklagande ska därför avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Thomas Bull, Mahmut Baran, Linda Haggren och Magnus Medin.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Hedvig Areskoug.